

Styrelsehandling nr 6
Styrelsemöte 2016-05-17

Göteborgs Stad

IT & telefoni

Gemensamt för staden

Policy och riktlinjer för användning av informationsteknik inom Göteborgs Stad - Policy/riktlinjer/regler

N010G00449 Version: 2

Gällande from 2016-01-26

Handläggare: Helena Mehner

Fastställare: Kommunfullmäktige

Policy och riktlinjer för användning av informationsteknik inom Göteborgs Stad

(H 155, KF 2015-10-08, § 15)

Policy och riktlinjer för användning av informationsteknik inom Göteborgs Stad

Policy för användning av informationsteknik inom Göteborgs Stad

Policyn visar stadens förhållningssätt till informationsteknik (IT) som stöd för stadens verksamheter.

- Staden ska använda IT för att underlätta service till och dialog med medborgarna samt för att bidra till att utveckla demokratin.
  - I staden ska information och informationsteknik betraktas som en viktig långsiktig resurs som bidrar till att verksamheterna når de uppsatta målen.
  - Medborgarnas och verksamheternas behov ska tillsammans styra hur vi använder och utvecklar IT inom Göteborgs Stad.
  - Medborgarna ska känna trygghet i att staden använder IT så att det skyddar
    - individens personliga integritet samt
    - verksamheternas stabilitet och kontinuitet
- i enlighet med gällande lagar, förordningar och stadens styrdokument.

Vägledande principer:

- IT ska på ett hållbart sätt användas för att bidra till god kvalitet i verksamheternas service till medborgarna.
- Användning och utveckling av IT ska kännetecknas av främst en helhetssyn för staden men även av en flexibilitet i förhållande till verksamheternas unika behov.
- Beslut om IT ska tydligt visa på nyttan och följa ordinarie besluts- och prioriteringsvägar.
- Nyttan och värde av hur staden använder IT ska mätas och följas upp.

Riktlinjer för användning av informationsteknik inom Göteborgs Stad

1. Inledning

Riktlinjerna konkretiserar policyn för användning av IT och ger stöd till stadens verksamheter i användning av informationsteknik.

2. Omfattning

Policyn och riktlinjerna omfattar alla anställda och förtroendevalda i Göteborgs Stads Förvaltningar och bolag.

2.1 Bakgrund

Riktlinjerna utgår från policyns förhållningssätt och vägledande principer. En bärande tanke bakom riktlinjerna är att återanvända och samutnyttja stadens resurser. Det är en viktig förutsättning för att förvalta avsatta medel väl och samtidigt leverera värde och nytta till medborgarna.

2.2 Riktlinjerna

Omvärldsbevakning som berikar staden

Göteborgs Stad har en omfattande och varierande verksamhet. Medborgare, såväl unga som äldre, och anställda påverkas av den snabba digitaliseringen och teknikutvecklingen.

Göteborgs Stad ska därför vara delaktig i internationella, nationella och regionala initiativ som har en stark påverkan på hur digital teknik används.

Omvärldsbevakning och samverkan med andra organisationer ska ske på ett effektivt sätt och berika staden, därför gäller,

- att omvärldsbevakning inom valda IT-områden ska ske på ett samordnat sätt och bidra till en gemensam omvärldsanalys.
- att de större och gemensamma leverantörerna ska samordnas på en stadsövergripande nivå.
- att leverantörskontakter inom området ska hanteras via utpekade kanaler.

Enkelt att hantera information

Snart sagt all information hanteras med hjälp av IT. I den kraftigt växande informationsmängden och de alltmer integrerade IT-lösningarna är det nödvändigt att förenkla för den enskilde och samtidigt skapa effektiva arbetssätt. Stadens IT-lösningar ska därför utgå från,

- att medborgare enkelt kan nå digital information och digitala tjänster i syfte att underlätta dialog, delaktighet och interaktivitet. Med enkelt menas att medborgaren kan nå stadens digitala information och tjänster utifrån sina egna förutsättningar och med rimliga krav på förkunskaper och utrustning.
- att underlätta för medarbetaren att hantera informationen korrekt.

- att digitalt informationsutbyte med omvärlden sker med rätt säkerhet och via standardiserade funktioner och format. Stöd för att definiera rätt säkerhetsnivå finns i ”Riktlinje för informationssäkerhet”.

Begränsa miljöpåverkan

IT påverkar miljön genom användning av resurser, energi och kemikalier vid tillverkning och hantering av förbrukad hårdvara. Samtidigt kan tekniken användas för att minska en organisations miljöpåverkan genom bättre logistik, energistyrning, alternativa mötesformer, med mera. Inriktningen för stadens arbete för en bättre miljö med och av IT är därför,

- att aktivt ta tillvara de möjligheter som IT ger att begränsa stadens verksamheters belastning på miljön.
- att återanvända och samutnyttja IT-resurser i så hög grad som möjligt.
- att ständigt vidta nödvändiga åtgärder för en hållbar IT-drift.
- att utgå från etablerade svenska och internationella standarder inom området såsom SS895400.
-

Tydliga strukturer

En välplanerad IT-miljö med god informations- och IT-struktur är en förutsättning för att möjliggöra effektiva IT-lösningar till verksamheten. Skälet är att lösningarna alltmer består av information från olika källor och aktörer varför begrepp och strukturer blir avgörande för att kunna ta fram effektiva lösningar. Utgångspunkten för stadens bärande strukturer är därför,

- att verksamheternas information ska vara strukturerad och tydligt åskådliggjord i syfte att skapa en enhetlig begreppsapparat och informationsstruktur.
- att gemensamma informationsstrukturer, modeller, principer och metoder ska finnas för att hantera verksamheternas information med hjälp av IT.
- att tydliga ansvarsförhållanden mellan olika roller i informationshanteringen ska finnas och utgå från att verksamheten äger sin information i enlighet med ”Riktlinje för informationssäkerhet” och ”Regler gällande informationssäkerhetsansvar för chefer i Göteborgs Stad”.

En enhetlig hantering av system och teknik är en förutsättning för att stödja stadens ambitioner av samordning och effektivt utnyttja stadens resurser. Därför gäller,

- att IT-lösningar och IT-tjänster som används i staden ska vara dokumenterade och finnas i en gemensam förteckning. Minimumnivå för dokumentation beskrivs i ”Riktlinje för informationssäkerhet” och i ”Regler gällande driftsdokumentation för IT-baserade informationssystem”. Alla stadens förvaltningar och bolag bidrar med informationen för att hålla den gemensamma förteckningen aktuell och på en nivå som skapar nytta och överblick.
- att digitalt utbyte och överföring av information mellan olika digitala källor ska ske på ett standardiserat sätt och förhålla sig till nationella standards.

Anskaffning för långsiktighet

Val av nya IT-lösningar ska präglas av långsiktighet och helhetssyn. Verksamhetens behov ska uppfyllas samtidigt som staden ska sträva efter att öka utnyttjande av redan gjorda investeringar i informationssystem och IT-infrastruktur. För anskaffning av IT gäller,

- att nya IT-lösningar generellt ska värderas utifrån den nytta de skapar för verksamheten ställt mot den totala ägarkostnaden.
- att vid behov av nya IT-lösningar i verksamheten ska först och främst lösningar som redan finns i staden värderas. I andra hand ska nyanskaffning övervägas.
- att drift och förvaltning (vidmakthållande) ska lösas på ett kostnadseffektivt och optimalt sätt.
- att egenutveckling blir ett alternativ först när det inte finns lösningar på marknaden som uppfyller verksamhetens krav.
- att lösningar baserade på öppen källkod ska värderas på samma grunder som övriga IT-lösningar på marknaden. De ska väljas i första hand när de uppfyller verksamheternas behov och den totala ägandekostnaden är lägre eller minst jämförbar med kommersiellt licensierade lösningar. Samhällsnyttan ska också beaktas vid valet av IT-lösning.
- att gratis programvaror (programvaror med kostnadsfri licens) ska värderas på samma sätt som andra IT-lösningar. Precis som andra lösningar i staden ska gratis programvaror uppfylla verksamhetens behov, inte strida mot gällande lag eller stadens värdegrund och i övrigt följa stadens styrdokument såsom ”Riktlinje för informationssäkerhet”.
- att nya digitala läromedel och e-tjänster ska kunna användas oberoende av viss teknik.
- att barn och ungdomars utbildning och fritid inte ska kommersialiseras inom den kommunala verksamheten. Gratis programvaror som har reklam till användare i målgruppen eller där ägaren avser sälja känslig information om användaren ska vidare inte beaktas vid val av IT-lösningar.
- att krav på öppna standarder och format för informationsutbyte och långtidslagring ska beaktas i varje upphandling eller avrop.
- att vid investering och anskaffning av IT-stöd ska ansvarig för IT i respektive förvaltning och bolag samrådas innan beslut fattas.

Rätt licenser och avtal

Göteborgs Stads programlicenser representerar stora ekonomiska värden. Licenshanteringen bygger på ett juridiskt bindande avtal som reglerar användning av upphovsrättskyddad programvara eller datafiler vilket innebär,

- att respektive förvaltning och bolag ska vara ansvarig för att verksamheten är rätt licensierad.

- att upphovsrättsskyddad programvara ska vara optimalt licensierad ur ett funktionellt och ekonomiskt perspektiv.
- att upphovsrättsskyddad programvara utan giltig licens eller tillstånd från upphovsrättsinnehavaren inte ska förekomma i utrustning som används för uppdrag inom Göteborgs Stad.

För avtal gäller,

- att stadens mjukvaruavtal/licensavtal ska registreras i ett gemensamt register.
- att ramavtal beredas, tecknas och hanteras av Göteborgs Stads formella upphandlare.
- att avtal inom IT-området som är av stadsövergripande karaktär ska beredas, tecknas och hanteras centralt.

Långsiktiga investeringar och uppföljning

IT är ett verktyg i verksamheten som ska användas för att ge effektiv service till medborgaren. För att kunna försvara investeringar i IT är det av stor vikt att väga nyttan mot kostnaderna som är förknippade med investeringen och hur lösningen används. Det innebär,

- att stadens IT-investeringar ska präglas av långsiktighet och helhetssyn men också hänsyn till flexibilitet i leveransen och konsekvenser för berörda verksamheter.
- att beställaren av ny IT-lösning är efter samråd med berörda verksamheter, ansvarig för att redovisa hur nyttan och effekthemtagningen ska verkställas.
- att investeringar i IT-lösningar alltid ska följas upp med fokus på verksamhetsnytta och effektivitet, såväl ekonomiskt, säkerhetsmässigt som funktionellt. Respektive verksamhetsansvarig ansvarar för uppföljning, nyttorealiserings och effekthemtagning.

IT-säkerhet

Stadens verksamheter äger sin information och ansvarar för att informationen är rätt säkerhetsklassad enligt ”Riktlinje för informationssäkerhet”.

Då verksamhetens information i stor utsträckning hanteras med hjälp av IT gäller,

- att verksamheternas krav på informationens skyddsbehov styr IT-säkerheten.
- att verksamheterna ska säkerställa att deras lösningar möter fastställda säkerhetskrav på ett sätt som underlättar för medarbetarna att hantera informationen korrekt.

2.3. Lagstiftning

De lagar som gäller för stadens verksamheter styr och gäller även för IT.

2.4. Vägledning och avsteg

Eventuella avsteg ska hanteras i enlighet med ”Regler för styrande dokument i Göteborgs Stad”.